

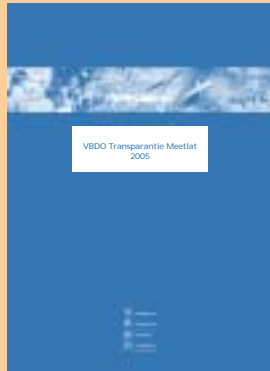

VBDO bericht

NIEUWSBRIEF VAN DE VERENIGING VAN BELEGERS VOOR DUURZAME ONTWIKKELING

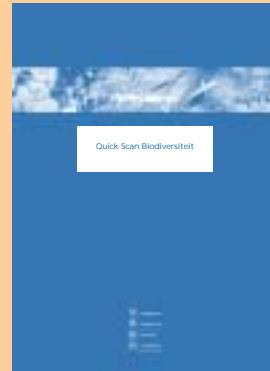
10e Jaargang / Nummer 6 / NOVEMBER-DECEMBER 2005

Publicaties te bestellen bij de VBDO

Transparantie Meetlat 2005

De VBDO onderzoekt jaarlijks de transparantie van grote beursgenoteerde ondernemingen over duurzaamheid. In 2005 behaalde het verslag van Philips de eerste plaats. Bestelcode TM 2005

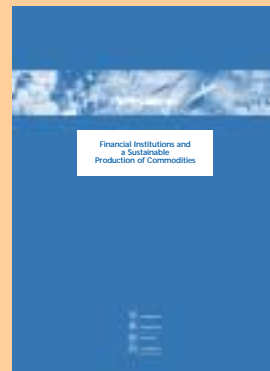
Quick Scan Bioversiteit

De VBDO en CREME ontwikkelden een snelle methode om te onderzoeken of een onderneming mogelijk schade aan biodiversiteit veroorzaakt door haar bedrijfsactiviteiten. Inclusief twee sectorspecifieke quickscans: voor de financiële sector en de voedingssector. Bestelcode QB 2005

Duurzaam Sparen en Beleggen in Nederland 1987-2004

Resultaten van onderzoek dat de VBDO jaarlijks uitvoert naar de ontwikkelingen in omvang en groei van duurzaam sparen en beleggen in Nederland. Bestelcode DSB 2005

Financial Institutions and a Sustainable Production of Commodities

Hoe kunnen banken duurzaamheid integreren bij kredietverlening aan grondstofproducerende ondernemingen? Resultaten van onderzoek aan de hand van case-studies over katoen en suiker in Brazilië. Bestelcode COM 2005

Alle publicaties zijn gratis te downloaden op www.vbdo.nl (rubriek Publicaties Duurzaam beleggen). Papier exemplaren kunnen verkregen worden door overmaking van € 12,50 (inclusief verzendkosten) op girorekening 6890957 t.n.v. VBDO te Culemborg, o.v.v. de bestelcode.

V Vereniging van
B Beleggers voor
D Duurzame
O Ontwikkeling

IN DIT NUMMER o.a.:

Vierde VBDO Debat zet Nutreco in het zonnetje

VBDO twee quick scans rijker voor biodiversiteit

Wereldwijd inmiddels al zo'n duizend GRI-verslagen

Spel moet duurzaam beleggen meer bekendheid geven

Philips opnieuw eerste op VBDO Transparantie Meetlat

Het duurzaamheidsverslag van Philips is als eerste geëindigd op de VBDO Transparantie Meetlat 2005. Het is voor de tweede keer in het vijfjarige bestaan van de Meetlat dat Philips als winnaar uit de bus komt. Philips wordt op de voet gevolgd door een steeds groter wordende kopgroep van bedrijven met verslagen op een vergelijkbaar niveau. Dit zijn achtereenvolgens Shell, ABN AMRO, Océ, Rabobank, Unilever en DSM. Hekensluiters op de Meetlat zijn de achtentwintig ondernemingen die nauwelijks tot helemaal niets rapporteren over duurzaamheid, zoals bijvoorbeeld de vastgoedfondsen.

De VBDO onderzoekt jaarlijks de grote beursgenoteerde bedrijven op hun transparantie over duurzaamheid. Van de ondernemingen die rapporteren over duurzaamheid staat Aegon op de laatste plaats. Maar die laatste plaats van Aegon is eigenlijk zo slecht nog niet. De echte achterblijvers zijn de achtentwintig grote beursgenoteerde bedrijven die weinig tot niets doen aan duurzaamheidsverslaglegging en dus niet eens op de Meetlat voorkomen. In totaal hield de VBDO dit jaar vijftig bedrijven tegen het licht.

duurzaamheidsverslag publiceren. De VBDO heeft toezeggingen gekregen van Numico, Ballast Nedam, Wessanen en Laurus. Ook de winnaar van vorig jaar, Heineken, publiceert dan weer zijn tweejaarlijkse verslag. In 2003 werden slechts twaalf verslagen gepubliceerd door de grote beursgenoteerde ondernemingen. In 2005 zijn dat er twintig. VBDO-directeur Piet Sprengers spreekt van een 'aanzienlijke stijging' in de afgelopen jaren. „Volgend jaar viert de VBDO haar tienjarige jubileum. In die beginjaren voelde ik me soms de spreekwoordelijk roepende in de woestijn. Nu hebben we de wind duidelijk in de rug. Het belang van duurzaamheidsrapportages wordt door steeds meer mensen, organisaties en bedrijven ingezien.”

Nu horen de achterblijvers nog tot een meerderheid. Naar verwachting zal volgend jaar een meerderheid, namelijk 25 van de 48, van de grote beursgenoteerde ondernemingen een

vervolg op pagina 3

Ja, ik word lid van de VBDO. Ik ontvang de Duurzaam Geld Gids en zesmaal per jaar het VBDO Bericht. Het lidmaatschap bedraagt € 25,- per jaar.

Naam : _____ (m/v)

Straat/huisnr.: _____ Postcode/Woonplaats : _____

Ik machtig hierbij de VBDO om tot wederopzegging de verschuldigde contributie van minimaal € 25,- jaarlijks af te schrijven van mijn bank- of girorekening.

Machtiging contributie per jaar € _____ (minimaal € 25,- per jaar)

van bank-/gironummer

Datum: _____ Handtekening: _____

Stuur mij een acceptgiro voor het voldoen van de contributie.

Stuur de bon op naar: VBDO, ANTWOORDNUMMER 2032, 4100 VB CULEMBORG

Meer informatie vindt u op onze website www.vbdo.nl

10
Jaar VBDO

Het VBDO BERICHT is een uitgave van de VBDO, de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling en verschijnt 6 x per jaar.

Aan dit nummer werkten mee: Piet Sprengers, Ad Moerman, Ernst van Weperen, Eefje Verhagen en Gerdien Dijkstra.

Bezoekadres: Markt 7, 4101 BW Culemborg, Postbus 504, 4100 AM Culemborg, Telefoon: 0345 53 26 53 Fax: 0842 21 87 46, E-mail: info@vbdo.nl Website: www.vbdo.nl

INHOUDSOPGAVE

Philips opnieuw eerste op VBDO
Transparantie Meetlat 1/3

Vierde VBDO Debat zet Nutreco
in het zonnetje 4

Commodities project - afsluiting 5

KLM neemt Air France
op mvo-sleeptouw 5

VBDO twee quick scans rijker
voor biodiversiteit 6

Wereldwijd inmiddels al zo'n
duizend GRI-verslagen 7

Meer nieuws over het
Lustrumevenement 8

Lid in beeld 9

Lezers menen: 'Grote vijftig'
moeten breekijzer in handen
VBDO worden 10

Spel moet duurzaam beleggen
meer bekendheid geven 11

Publicaties te bestellen
bij de VBDO 12

Wilt u ook lid worden van de VBDO?

Ga dan naar www.vbdo.nl of stuur de bon aan de achterzijde op. Het lidmaatschap kost € 25,- per jaar. U ontvangt de Duurzaam Geld Gids en zesmaal per jaar het VBDO Bericht.

Mvo vraagt om investeringen

Om ondernemingen aan te zetten tot maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn gedegen argumenten nodig. Tot nu toe zijn die argumenten eigenlijk te zwak. Voor grote ondernemingen, die ook naar de langere termijn kijken, zijn argumenten als 'license to operate' en 'risicoreductie' nog wel werkbaar. Echter bij kleinere ondernemingen en als je vooral kijkt naar de korte termijn, dan kun je niet zo veel met deze argumenten. Op korte termijn verander je met deze argumenten alleen de statements, de gedragscodes en wordt de transparantie verbeterd. Waar het echter om gaat is dat de investeringen van ondernemingen in een andere richting gaan. Het liefst nu meteen. Op twee niveaus is vast te stellen dat dat niet of veruit onvoldoende gebeurt. Op het mondiale niveau: de uitstoot van broeikasgassen en het verlies aan biodiversiteit nemen bijvoorbeeld nog steeds toe. Dit komt doordat economieën wereldwijd groeien. Technologische ontwikkelingen zijn niet in staat deze groeiende milieubelasting afdoende te compenseren.

Op ondernemingsniveau: investeringen in noodzakelijke grootschalige technologische vernieuwingen vinden niet tot nauwelijks plaats. Autofabrikanten komen bijvoorbeeld slechts zeer aarzelend en dus veel te laat op gang met het introduceren van nieuwe technieken. Alleen Toyota produceert al jaren een hybride auto en dat is eigenlijk nog maar een overgangstechnologie. Wind- en zonne-energie zijn de onbetwiste energiebronnen van de toekomst, maar in onderzoek en ontwikkeling wordt maar een fractie geïnvesteerd van wat er nog steeds in fossiele bronnen wordt gestopt. De argumenten voor grootschalige investeringen in duurzaamheid worden klaarblijkelijk in de directiekamers niet gehoord. Of ze spelen daar geen rol.

De argumenten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen zitten nog steeds op het niveau van de drie p's van 3M. Deze gele-plakkertjes-onderneming introduceerde in 1975 het 3P-concept. Dat concept was echter niet gebaseerd op de drie P's van 'people, planet en profit', maar op 'pollution prevention pays'. Inmiddels zijn we dertig jaar later maar inhoudelijk nog niet veel verder. Nog steeds worden er alleen maatregelen genomen die zich op korte termijn terugverdienen en niet de maatregelen waarvan we weten dat ze nodig zijn, maar waarvan we niet weten wanneer het wat oplevert. Ondernemingen laten zich voor hun mvo-beleid nog steeds leiden door de drie P's van 3M en niet door de drie P's van John Elkington.

Investeren in duurzaamheid vindt alleen plaats wanneer het direct financieel voordeel oplevert. Prima natuurlijk, maar onvoldoende om de uitdaging waar we wereldwijd voor staan aan te pakken. Daarvoor zijn zeer omvangrijke investeringen nodig in heel andere richtingen. De argumenten van onder meer de VBDO zijn blijkbaar te zwak om de bedrijfsdirecteuren te overtuigen. Die spreiden vooral een gebrek aan ondernemingslust ten toon. Ze geven jammer genoeg te vaak de voorkeur aan de inkoop van eigen aandelen boven het grootschalig investeren in maatschappelijk verantwoorde innovaties. De VBDO meent dat de inkoop van eigen aandelen, vooral bedoeld om het korte termijn belang van beleggers te behagen, niet in het belang is van duurzaam ondernemen.

Piet Sprengers

VBDO-directeur Piet Sprengers

Spel moet duurzaam beleggen meer bekendheid geven

ABN-AMRO Duurzaam Beleggen competitie

Welkom bij de ABN-AMRO Duurzame Competitie

Index chart: AEX (AAEX) showing performance from 11 sep 04 to 28 apr 05.

Top 10 track:

Rank	Fund	Return
1.	FUT_Snoeven	+0,00%
2.	FUT_royaal00	+7,32%
3.	FUT_Ouberto	+5,77%
4.	FUT_Just17	+4,80%
5.	FUT_Jokouwe	+4,70%
6.	FUT_Overl	+4,22%
7.	FUT_Chery2	+3,87%
8.	FUT_werted	+3,54%
9.	FUT_groene	+3,28%
10.	FUT_Just18	+3,27%

De initiatiefnemers vinden extra aandacht voor duurzaam beleggen in Nederland hard nodig. Per hoofd van de bevolking wordt in Nederland slechts 167 euro op een duurzame manier belegd. In de Verenigde Staten is dat 8650 dollar. „Nederland loopt niet voorop op het gebied van duurzaam beleggen. Daar wil IEX deze winter wat aan gaan doen,” aldus Niek den Tex van IEX. „Er zijn genoeg mensen die duurzaam zouden willen beleggen maar het niet doen omdat ze er onvoldoende mee bekend zijn. Op deze manier proberen wij daar wat aan te doen.”

De competitie duurt vijf weken. Lang genoeg volgens Den Tex. „Wij organiseren vaker de soort competities en voor de deelnemers is zo'n spel vaak zeer verslavend. Daarom willen we het niet te lang laten duren. We willen die mensen ook weer verslossen van hun verslaving,” vertelt Den Tex die op basis van eerdere ervaringen zo'n 5000 deelnemers verwacht op de site www.duurzame-competitie.nl. „Vijf weken is ook leuk omdat we dan vlak voor de kerstvakantie de winnaars bekend kunnen maken.”

Er zijn tal van hoofd-, week-, en aanmoedigingsprijzen te winnen. Onder meer telefoons, zeiltochtjes, jaarabonnementen en er worden ook honderd lidmaatschappen van de VBDO weggegeven. De hoofdprijs wordt een leuk reisje voor twee personen, uiteraard met een duurzaam karakter. Bij het ter perse gaan van dit VBDO Bericht was deze prijs overigens nog niet helemaal zeker. IEX maakt bovendien voor elke deelnemer één euro over naar een goed doel dat de deelnemers zelf mogen kiezen.

In de laatste week van november start de ABN AMRO Duurzame Competitie, een beleggingsspel waarbij deelnemers met 'virtueel geld' duurzaam beleggen. De competitie is bedoeld om duurzaam beleggen meer bekendheid te geven. Om dat te bevorderen doen er ook enkele bekende Nederlanders mee, zoals onder meer Quote-hoofdredacteur Jort Kelder.

De competitie is een initiatief van de 'grootste financiële website van Nederland', de beleggingssite IEX. Het werven van deelnemers voor deze competitie zal gebeuren via de titels van IEX zoals: IEX.nl, DeBeurs.nl en Guruwatch.nl en IEX Magazine. Daarnaast krijgt het spel aandacht via bijvoorbeeld NRC

Handelsblad en Morningstar. Met een aantal andere partijen wordt nog gesproken. Een aantal bedrijven (Triodos Bank, Unilever, Wereldhave, JP Morgan en DSM) sponsort de competitie die vijf weken duurt.

Deelnemers krijgen 100.000 euro virtueel vermogen en kunnen daarmee naar harte lust beleggen in aandelen, certificaten en beleggingsfondsen. Het universum bestaat uit aandelen die zijn opgenomen in de Dow Jones Sustainability Index, uit certificaten zoals bijvoorbeeld het CO₂-emissie certificaat en beleggingsfondsen die als criterium duurzaamheid hanteren. De bekende Nederlanders gaan een modelportefeuille bijhouden.

Rubriek: *Lezers Menen*

'Grote vijftig' moeten breekijzer in handen VBDO worden

Door Eva Slootweg-Broekhuis

Het wordt tijd dat de VBDO, die in februari het tienjarige bestaan viert, een grote sprong voorwaarts gaat maken. Niet alleen moet de vereniging de spreekwoordelijke 'luis in de pels' zijn van de pakweg vijftig grote beursgenoteerde bedrijven, zoals de praktijk de afgelopen tien jaar was. Ook de rest van het bedrijfsleven moet worden afgerekend op het aspect maatschappelijk verantwoord ondernemen. De 'grote vijftig' moeten de komende jaren door de VBDO als 'breekijzer' worden gebruikt om een en ander te bewerkstelligen.

De argeloze lezer zal na deze alinea wellicht denken dat de schrijfster ervan in een vlaag van groothedswaanzin verkeerde toen ze deze optikte. Niets is minder waar. Schrijfster staat met beide benen stevig op de grond. De rest van het bedrijfsleven is zeer goed beïnvloedbaar via de oorspronkelijke VBDO-doelgroep. Hoe dan? Door vanaf het lustrumcongres nog veel meer te gaan hameren op het onderwerp 'ketenbeheer' bij de grote vijftig. De 'olievlekwerking' die daar vanuit kan gaan zal het maatschappelijk verantwoord ondernemen in binnen- en vooral ook in het buitenland ten goede komen.

Grote bedrijven besteden steeds meer werk uit en kopen steeds meer in. Veel bedrijven, bijvoorbeeld de bekende kleding en sportmerken, zijn inmiddels niet meer dan een marketing-, verkoop-, en inkooporganisatie. Ze besteden alles uit. Veelal naar de lage lonen landen. Die verkooporganisaties, voor zover in Nederland gehuisvest, zullen hier hun boeltje goed voor elkaar hebben. Het kantoorpersoneel zit keurig in een arbo-geodgedkeurde van airco voorziene kantooromgeving. De werkgever zal keurig netjes de rioolbelasting betalen. Maar of dat in den vreemde ook allemaal zo

goed geregeld is? Feitelijk besteden bedrijven ook een steeds groter deel van hun mvo-beleid uit richting bedrijven in verre landen.

Het is voor de VBDO onmogelijk om ter plaatse de vingers op de gevoelige plaatsen te gaan leggen. Maar door op de aandeelhoudersvergaderingen en tijdens de bedrijfsbezoeken op het ketenbeheer te gaan hameren, kan er veel bereikt worden.

De praktijk bewijst dat dergelijke 'rankings' werken. Bedrijven die bovenaan de VBDO Transparantie Meetlat staan, pronken daarmee in advertenties. Ze zijn er apetrots op. Bedrijven die lager staan gaan hun best doen om volgend jaar een trapje hoger te komen. En de bedrijven die er helemaal niet op voorkomen? Daarvan zal menig bestuurder zich langzaamaan in een hoekje stilte zitten te schamen. Voor het maken van de Transparantie Meetlat gebruikt de VBDO de GRI-richtlijnen. Het item 'ketenbeheer' komt ook in deze richtlijnen voor en een GRI-werkgroep is ermee bezig geweest om de richtlijnen op dit punt uit te breiden en te verbeteren. Dit is een nogal theoretisch verhaal geworden en juist de VBDO zou aan dat verhaal een praktische invulling moeten geven. Dat zou kunnen door de Meetlat in het leven te roepen, die een beoordeling geeft van de kwaliteit van de productieketen.

Om de keten te kunnen beoordelen moet voortaan in elke mvo-verslag minstens één hoofdstuk over het ketenbeheer staan. Waarin de vijftig grote bedrijven beschrijven hoe de keten in elkaar steekt, wat er goed en nog niet helemaal goed gaat en wat de verbeterdoelstellingen voor de komende jaren zijn. Met als uiteindelijk doel: het milieu- en sociale

beleid bij de toeleverende bedrijven te verbeteren. De 'spin-off' van goed ketenbeheer en het daarover afleggen van verantwoording aan de stakeholders moet beslist niet worden onderschat.

Rest nog de vraag hoe de nieuwe Meetlat moet gaan heten. De Maatschappelijk Verantwoord Ketenbeheer Meetlat. Dan krijg je als afkorting de VBDO MVK Meetlat. Niet echt een lekkere naam. De VBDO Ketenbeheer Meetlat is al beter. Misschien moeten we de naam VBDO wel schrappen. Dan wordt het de Transparantie Meetlat en de Ketenbeheer Meetlat. En dan met kleine lettertjes "jaarlijks uitgebracht door de VBDO". Misschien moet Piet Sprengers op het Lustrumcongres maar een ideeënbus neerzetten en komen er nog aansprekender namen voor de VBDO Meetlaten binnen?

Eva Slootweg-Broekhuis is bedrijfskundige en werkzaam als personeelsfunctionaris. Naast haar parttime baan is ze als vrijwilligster ook werkzaam voor onder meer de VBDO. Ze houdt zich vooral bezig met het onderwerp ketenbeheer. De VBDO helpt ze met name bij het bedenken van een methode om de bedrijven op dit punt regelmatig en beter te gaan screenen.

Wilt u ook graag op deze plek uw mening kwijt over een onderwerp dat met duurzaam beleggen of maatschappelijk verantwoord ondernemen te maken heeft?

Stuur uw reactie naar de.gerdien.dijkstra@vbdo.nl (of: VBDO, Postbus 504, 4100 AM Culemborg, t.a.v. mevr. G.A. Dijkstra).

De VBDO-redactie bepaalt welke artikelen voor plaatsing in aanmerking komen en heeft het recht reacties in te korten.

Behalve in kwantiteit groeien de verslagen ook in kwaliteit, constateert de VBDO opnieuw. Om de verslagen te beoordelen kijkt de VBDO in hoeverre ze aan de GRI-richtlijnen voldoen. Dit in Amsterdam gevestigde Global Reporting Initiative is de internationaal erkende standaard voor duurzaamheidsverslaggeving en maakt

zichtbaar hoe bedrijven presteren op economisch-, sociaal- en milieugebied.

Het Philips-verslag voldeed aan 78 procent van de door het GRI gestelde eisen. De gemiddelde score van de bedrijven steeg dit jaar van 55 naar 59 procent. Alleen de GRI-score van Aegon ging dit jaar achteruit van 51 naar 31 procent. Daarbij past de aantekening dat scores niet helemaal vergelijkbaar zijn met die van voorgaande jaren. De VBDO heeft dit jaar de beoordelingsmethodiek aangepast aan de nieuwste inzichten over wat meer of minder belangrijk is in een duurzaamheidsverslag.

Van de nieuwkomers was Akzo Nobel de hoogste nieuwkomer op de tiende plaats met een score van 65 procent. Onder leiding van de nieuwe topman Hans Wijers heeft Akzo Nobel het onderwerp duurzaamheid weer hoog in het vaandel gehesen. De VBDO verwacht dat het chemieconcern volgend jaar zal doorstoten naar de top van de Transparantie Meetlat. Overigens zijn ook de niet-beursgenoteerde Rabobank en de SNS Reaal Groep nieuwkomers op de Meetlat. Deze banken zijn lid van de

VBDO en zijn op eigen verzoek beoordeeld door de VBDO. De Rabo staat op de vijfde en SNS Reaal op de vijftiende plaats.

De VBDO gebruikt de resultaten van het onderzoek om een voorlopig stemadvies uit te brengen voor het agendapunt 'goedkeuring jaarverslag' op de komende aandeelhoudersvergaderingen. Alle AEX en Midkap ondernemingen die meer dan vijfendertig procent behaalden, krijgen een positief stemadvies. Onthouden van stemming wordt geadviseerd voor alle ondernemingen die minder scores of die beloofd hebben om in de nabije toekomst meer duurzaamheidsinformatie te zullen publiceren. De overige ondernemingen krijgen een negatief stemadvies.

Het rapport *Transparantie Meetlat 2005* is gratis te downloaden op www.vbdo.nl. Papieren exemplaren kunnen besteld worden door overmaking van € 12,50 per stuk (inclusief verzendkosten) op rekeningnummer 6890957, t.n.v. VBDO te Culemborg, o.v.v. TM 2005.

GRI-score van corporate duurzaamheidsverslagen van beursgenoteerde ondernemingen.

	visie & strategie	profiel onderneming	bestuur, management & targets	GRI checklist	economische indicatoren	milieu indicatoren	sociale indicatoren	GRI score (maximaal)	% 2005 *	% 2004
1 Philips	4	40	42	4	10	20	36	156 (200)	78	76
2 Shell	3	39	34	4	14	23	33	151 (200)	76	70
3 ABN AMRO	4	35	43	2	13	7	37	141 (188)	75	57
4 Océ	4	30	43	4	18	19	31	149 (200)	75	62
5 Rabobank **	4	38	39	4	10	8	36	139 (188)	74	-
6 Unilever	3	38	33	0	14	21	36	145 (200)	73	63
7 DSM	4	40	32	4	13	18	33	139 (200)	72	67
8 ING	3	38	30	3	10	7	34	125 (188)	66	59
9 Nutreco	4	30	34	2	4	16	37	127 (200)	65	79
10 Akzo Nobel	4	34	32	4	8	13	32	127 (200)	65	-
11 KPN	4	32	21	4	18	17	26	122 (194)	63	59
12 Fortis	4	33	30	3	13	7	22	112 (188)	60	37
13 Air France - KLM	4	18	25	4	14	17	25	107 (200)	54	41
14 Corus	4	28	23	0	6	25	16	102 (200)	51	38
15 SNS Reaal **	4	24	21	4	11	8	21	93 (188)	49	-
16 TNT	4	32	11	2	9	9	25	92 (196)	47	-
17 Reed Elsevier	4	20	9	2	8	9	31	83 (188)	47	29
18 CSM	4	27	20	4	6	14	10	85 (200)	43	-
19 Wolters Kluwer	4	19	15	4	10	8	16	76 (186)	41	-
20 Ahold	4	28	22	0	8	5	10	75 (190)	40	-
21 ASML	3	24	12	0	1	13	22	75 (200)	38	38
22 Aegon	3	21	2	0	12	11	10	59 (188)	31	51
Maximumscore	4	44	56	4	20	28	44	188-200	100	100

* De waarderingsmethodiek van 2005 is veranderd ten opzichte van 2004, hierdoor zijn de scores van beide jaren niet één op één te vergelijken.

** SNS Reaal Groep en Rabobank zijn geen beursgenoteerde ondernemingen, maar zijn wel meegenomen in dit onderzoek.

Vierde VBDO Debat zet Nutreco in het zonnetje

Nutreco vindt het moeilijk om een duurzaamheidsverslag te maken dat klanten, de overheid, beleggers en maatschappelijke organisaties tevreden stelt. Binnen het bedrijf wordt zelfs de vraag wel eens gesteld of één integraal duurzaamheidsverslag nog wel gewenst is. Het antwoord - een volmondig en eensgezind 'ja' - kreeg Nutreco eind oktober tijdens het vierde VBDO Debat op het 'Swine Research Centre' in Boxmeer. Nutreco kreeg ook volop complimenten voor het jongste duurzaamheidsverslag.

Tijdens het debat gingen de deelnemers (duurzame beleggers, maatschappelijke organisaties en bedrijven) in discussie met Nutreco over de kwaliteit van het duurzaamheidsverslag en de verbeterpunten in het duurzaamheidsbeleid. Eerder organiseerde de VBDO soortgelijke debatten bij TNT, ABN AMRO en DSM. Voorafgaand aan het debat kregen de deelnemers een rondleiding in het Swine Research Centre van Nutreco. Daar worden de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de varkenshouderij uitgetoond. Verhoogd dierenwelzijn en minder milieubelasting staan centraal. Soortgelijke onderzoekscentra heeft Nutreco ook in Spanje en de Verenigde Staten.

Na de rondleiding mocht Nutreco eerst volop lof incasseren. Het bedrijf moet vooral doorgaan met het maken van het jaarlijkse duurzaamheidsverslag. De debat-deelnemers zien dit verslag niet alleen als een belangrijke informatiebron, maar ook als een instrument voor de onderneming om te laten zien dat duurzaamheidsbeleid een serieuze zaak is. Een link werd ook gelegd met het financiële jaarverslag: niet alle informatie in dat verslag is immers interessant voor alle lezersgroepen. Toch stelt niemand vragen over de wenselijkheid van publicatie van een financieel jaarverslag. Overigens gaven de debat-deelnemers wel te kennen dat ze graag het financiële- en het duurzaamheidsverslag tegelijk gepubliceerd willen zien. Pas na bestudering van beide verslagen is het mogelijk om een goed beeld te kunnen krijgen van het reilen en zeilen van de gehele onderneming. De aanwezigen bij het Nutreco-debat waren over het algemeen zeer tevreden over de onderwerpen die in het duurzaamheidsverslag aan de orde komen. Na een grondige reorganisatie in 2004 (de visteeltdivisie werd afgesplitst tot de nieuwe onderneming Marine Harvest) is de kernactiviteit van Nutreco de productie van vis- en veevoer. Dit betekent ook een verschuiving in de prioriteiten van het duurzaamheidsbeleid. Voorheen was dierenwelzijn één van de belangrijkste onderwerpen. Maar doordat nog nauwelijks met levende dieren gewerkt wordt, heeft duurzaam beheer van grondstoffen nu de hoogste priori-

teit. Daarnaast blijft voedselveiligheid een belangrijk onderwerp. De deelnemers aan het VBDO Debat stemden in met de nieuwe prioriteiten van Nutreco. Uit het belang dat Nutreco hecht aan het duurzaam beheer van grondstoffen, blijkt dat de toeleveringsketens van ondernemingen steeds belangrijker worden in het duurzaamheidsbeleid. Het onderwerp Maatschappelijk Verantwoord Ketenbeheer is niet voor niets een belangrijk VBDO-thema in de komende periode. Frank van Ooijen (hoofd communicatie Nutreco) zei dat het onderwerp grondstoffen mede door gesprekken met de VBDO meer aandacht heeft gekregen binnen het concern. Inmiddels is er ook een systeem waarmee leveranciers getoetst worden op hun sociale- en milieuprestaties. Jammer genoeg, zo meent de VBDO, ontbreekt informatie over de werking van dit systeem tot nog toe grotendeels in het duurzaamheidsverslag. Nutreco kreeg meer kritiek op het inmiddels vijfde duurzaamheidsverslag. Zowel de aanwezige duurzame beleggers (ASN Bank, NBC Vermogensbeheer, Robeco en Triodos) als de overheid (ministerie van economische zaken) waren teleurgesteld dat de prestaties op sociaal- en milieugebied niet gespiegeld worden aan de prestaties in voorgaande jaren of aan branchegenoten. Hierdoor is het moeilijk om te beoordelen of er vooruitgang is geboekt. Verder wordt in het duurzaamheidsverslag onvoldoende duidelijk gemaakt waar Nutreco naar toe wil met het duurzaamheidsbeleid in de komende jaren.

Van Ooijen stelde dat het niet eenvoudig is om de juiste cijfermatige gegevens te achterhalen en om kwantitatieve doelstellingen op te stellen, maar dat hij hierbij graag gebruik wil maken van de deskundigheid van de aanwezigen. Piet Sprengers (directeur VBDO) reageerde daarop met: „Het argument 'het is moeilijk' is geen excuus om er niet over te rapporteren. Cijfers blijven belangrijk, net als bij financiële verslaglegging," aldus Sprengers, die net als de andere deelnemers ook een belangrijk minpunt zag in het feit dat het verslag van Nutreco niet extern is geverifieerd. Een dergelijke controle geeft meer vertrouwen in de juistheid van de gepresenteer-

de gegevens. Diverse deelnemers vroegen zich ook af waarom bestuursvoorzitter Wout Dekker niet afgerekend wordt op duurzaamheidsdoelstellingen, terwijl dit zo'n belangrijke onderdeel van de Nutreco-strategie is. Van Ooijen liet weten dat dit weliswaar zo is, maar dat Dekker persoonlijk erg betrokken en gemotiveerd is voor het onderwerp. Niettemin ziet ook Van Ooijen de trend dat managers steeds meer worden afgerekend op niet-financiële doelen. Van Ooijen voelde zich na afloop van het VBDO Debat gesterkt in de mening 'dat we de prioriteiten van het duurzaamheidsbeleid goed gekozen hebben'.

„In de toekomst willen we meer energie steken in onze dialoog met duurzame beleggers en het onder de aandacht brengen van het duurzaamheidsbeleid bij reguliere financiële analisten. Verder heb ik gemerkt dat verificatie van het verslag én het koppelen van beloningen aan duurzaamheidsprestaties zeer gewaardeerd worden. Dat zijn dus verbeterpunten voor de komende tijd," sprak Van Ooijen. De VBDO organiseert de debatserie 'Transparantie over duurzaamheid' in samenwerking met het MVO Platform, bedrijvensnetwerk Samenleving & Bedrijf en adviesbureau SV&A. De debatten staan onder deskundige leiding van Peter van der Geer (Debat & Dialoog). Het ministerie van Economische Zaken ondersteunt het project financieel. De kernvraag van de debatten is: hoe kan de informatiewaarde van duurzaamheidsverslagen verder worden verbeterd én wat mogen en kunnen geïnteresseerden verwachten van de informatie in een duurzaamheidsverslag?

VBDO-directeur Sprengers: „De laatste jaren zie je een omslag bij ondernemingen. Ze zijn bereid om in gesprek te gaan met steeds meer stakeholders. Het publiceren van een duurzaamheidsverslag is een manier om met belanghebbenden te communiceren. Maar niet altijd sluiten het aanbod van informatie in het duurzaamheidsverslag aan op de informatievragen van beleggers en maatschappelijke organisaties. De debatten zijn bedoeld om te achterhalen hoe we in deze nieuwe markt vraag en aanbod in balans kunnen houden."

Lid in Beeld

Het ledental van de VBDO groeit gestaag. Wie zijn al deze mensen en wat beweegt hen? In dit nummer Paul Bourguignon (71) uit Vianen, sinds zijn pensionering veertien jaar geleden bezoekt hij onder meer aandeelhoudersvergadering namens de Vereniging van Effecten Bezitters. Op zijn negentiende kocht hij van zijn vakantiegeld zijn eerste aandelen Philips. Sindsdien is 'aandelen' zijn hobby en lukt het hem aardig om met de opbrengst de pijn van een reeks pensioenbreuken te verzachten. Bourguignon heeft het VBDO-lidnummer 389.

rapportages. Daar staat nu echter tegenover dat Shell hele grote bedragen investeert in mammoetprojecten op het gebied van energie. Daar zit geen enkele project bij met een duurzame inslag. Misschien stop ik wel met het schrijven van puts van Shell." Ook heb ik vorig jaar een diesel gekocht. Wij hebben een stevige auto nodig vanwege de caravan. De diesel werd aangeschaft maar pas daarna kwam al die publiciteit over roetfilters. Zo'n filter hebben wij niet."

5. Wat is goed aan de VBDO?

„Op een vasthoudende en vriendelijk manier blijft Piet Sprengers zijn verhaal vertellen en zijn vragen stellen. Hij is daar naar mijn mening soms misschien wel iets te vriendelijk bij. Maar de methode werkt wel. Zoals gezegd, Sprengers krijgt steeds vaker bijval."

6. Wat zijn de verbeterpunten?

„In Nederland zijn er tal van dit soort clubs en clubjes. En daar werken allemaal kleine baasjes. Ik zou graag zien dat organisaties als de VBDO, Consumentenbond, Vereniging Eigen Huis, mijn eigen club de VEB en mij part ook de ANWB meer samen op trekken. Bij gelegenheid zijn er best items waarbij een gezamenlijk standpunt naar buiten kan worden gebracht. De VBDO is dan wel niet zo groot wat betreft ledenaantal, maar gezien de steun die de VBDO geniet van grote beleggers is de VBDO echt niet minder belangrijk dan die andere organisaties."

7. Welke duurzaamheidsknoop moet de politiek snel doorhakken?

„De laatste tijd worden we met z'n allen weer hard met de neus op de feiten gedrukt. De olieprijs schiet omhoog, vergelijkbaar met de vorige oliecrisis in 1973. Toen kwam de overheid met de campagne 'Plankgas, oliedom'. Nu vind ik dat de overheid echt veel te weinig probeert te sturen. Het is toch bespottelijk dat op de rijkswegen nog steeds 120 mag worden gereden. Ergens tussen de tachtig en de honderd is hard genoeg. En hoor je nog wel eens

iets over het bevorderen van spaarlampen en dergelijke? Er valt nog zo ontzettend veel te besparen. Maar de overheid lijkt te denken dat het allemaal vanzelf wel goed komt."

8. Wat is uw kostbaarste bezit?

„Mijn familie, vier kinderen en tien kleinkinderen en we hebben het zo goed met elkaar. Als het over materiële zaken gaat dan moet ik iets noemen dat ik niet meer bezit: mijn rekenliniaal. Vroeger was ik werktuigbouwkundige en ik prijs me gelukkig dat ik heb leren rekenen met zo'n liniaal. Mijn jongste zoon is ook werktuigbouwkundige en mijn oude liniaal heb ik aan hem gegeven. Maar hij is gestolen. Anderen zullen me pietluttig vinden maar ik vindt het ontzettend jammer dat die rekenliniaal weg is."

9. Heeft u een zwakke plek als het om geld gaat?

„Eigenlijk niet. Ik ben iemand die geld niet zo heel gemakkelijk uitgeeft. Consumenten vind ik moeilijk en als ik investeer dan doe ik dat alleen in goede spullen. Ik ben van de generatie die de oorlog heeft meegemaakt en dat is denk ik van invloed op mijn consumptiegedrag."

10. Geeft u geld aan goede doelen?

„Altijd betrekkelijk veel aan gedaan. De laatste tijd wat minder vanwege al die pensioenbreuken. Milieudéfensie en Greenpeace daar doe ik niets meer aan. Vooral Greenpeace is mij te veel bezig met windmolens in zee. Ik geloof daar absoluut niet in. Nu steun ik nog organisaties als Amnesty en het Comité Zuid-Vietnam. Ook zijn wij al heel erg lang donateur van het Rode Kruis."

„De VBDO is dan wel niet zo groot wat betreft ledenaantal, maar gezien de steun die de VBDO geniet van grote beleggers is de VBDO echt niet minder belangrijk dan die andere organisaties."

Meer nieuws over het Lustrumevenement

De VBDO bestaat dit jaar tien jaar en viert dat op 2 februari 2006 met het lustrumevenement 'Show your Colour'. Het centrale thema op het evenement is 'maatschappelijk verantwoord ketenbeheer'. Een relatief nieuw onderwerp in het mvo-verhaal. Het maatschappelijk verantwoord ketenbeheer is een belangrijk onderdeel van de nieuwe VBDO-strategie die tijdens het evenement gepresenteerd wordt.

Tijdens deze dag daagt de VBDO haar gasten uit om: stelling te nemen; zich uit te spreken; grijs gebied af te tasten; in discussie te gaan; afspraken te maken; kortom, om 'kleur te bekennen'.

Om zelf het goede voorbeeld te geven heeft de VBDO speciaal voor het evenement een nieuw instrument ontwikkeld waarmee zij alvast 'kleur bekent'. Het thema maatschappelijk verantwoord ketenbeheer (MVK) wordt door de VBDO hoger op de maatschappelijke agenda gezet.

De VBDO stelt haar gasten tijdens de lustrumviering op scherp door het inspirerende en interactieve programma. Er is genoeg ruimte om als deelnemer zelf iets bij te dragen aan de inhoud van deze lustrumviering. Ook maken tijdens 'Show your colour' een aantal bijzondere sprekers hun opwachting. Onder meer key-note spreker Jonathan Lash. Lash is directeur van het World Resources Institute (WRI) en hij heeft een pittige en uitdagende speech in het vooruitzicht gesteld over de noodzaak van goed ketenbeheer.

De VBDO is er trots op dat een aantal vooraanstaande bedrijven 'Show your colour' sponsoren. ABN AMRO en ASN Bank zijn hoofdsponsor. DSM, Heineken, KPN, Nutreco Unilever en Philips hebben zich aangemeld als 'zilveren' sponsor. 'Show your colour' is een gratis evenement. Deelname geschiedt uitsluitend op persoonlijke uitnodiging.

Nieuwe Meetlat Ketenbeheer

Bedrijven houden er een sterk uitdijend netwerk van leveranciers en afnemers op na. In de visie van de VBDO betekent dit dat de maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemingen zich uitstrekt over (toe)leveranciers, (onder)aannemers, samenwerkingsverbanden en iedereen die werk voor het bedrijf verricht. Van een onderneming mag worden verwacht dat zij alles doet wat in haar vermogen ligt om in de hele keten het maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) te bevorderen.

Veel toeleveranciers zitten in de lage lone landen. Daar is het 't goedkoopst. Op zich kan deze ontwikkeling bijdragen aan de vermindering van de armoede in die landen. Maar er zijn ook valkuilen. Zo kunnen de toeleveranciers mensenrechten schenden of worden er mogelijk milieu-onvriendelijke methoden gebruikt. Het kan dan gaan om methoden die in Nederland al lang verboden zijn.

De VBDO heeft dit jaar besloten om, naast het thema transparantie, het onderwerp maatschappelijk verantwoord ketenbeheer als tweede centrale thema te gaan hanteren. Dit najaar is de VBDO druk geweest met het ontwikkelen van een 'benchmark', zeg maar een Meetlat, waarmee kan worden beoordeeld of de grote beursgenoteerde bedrijven voldoende verantwoordelijkheid nemen voor de sociale- en milieuprestaties van hun toeleveranciers.

De VBDO verwacht dat er een heilzame werking uitgaat van de nieuwe Meetlat. Bedrijven zullen, net als bij de Transparantie Meetlat, hun best gaan doen om op een hoger plaatsje te komen. De VBDO zal de ranglijst gaan gebruiken om bedrijven aan te spreken op hun verantwoordelijkheid voor de hele keten. Bovendien kunnen institutionele beleggers de ranglijst gebruiken om te kijken in welk bedrijven het best duurzaam kan worden belegd.

Hoofdsponsors:

Sponsors:

Commodities project - afsluiting

De VBDO organiseerde eind oktober op het Rabobank hoofdkantoor in Utrecht de afsluitende workshop in het kader van het Commodities Project. Deze workshop was het vervolg van de workshop die de VBDO eind juni in Sao Paulo, Brazilië organiseerde. De workshop in Nederland werd georganiseerd voor Nederlandse financiële instellingen, overheden en andere betrokken partijen. Beide workshops maken onderdeel uit van het project 'Sustainable production of commodities through financial institutions and shareholders interest'. In het project onderzoeken adviesbureau CREM en haar Braziliaanse partner Imafloira in opdracht van de VBDO hoe grote institutionele beleggers, zoals banken, de duurzame productie van allerlei grondstoffen kunnen bevorderen.

De productie van grondstoffen leidt regelmatig tot verlies aan biodiversiteit als gevolg van het onttrekken van landbouwgrond aan natuur (ontbossing). Het grootschalige gebruik van kunstmest en pesticiden bij de teelt van onder andere katoen en suiker leidt niet alleen tot schade aan de natuur (sterfte planten en dieren), maar levert ook gevaar op

voor de gezondheid van de lokale bevolking. Bovendien zijn de arbeidsomstandigheden op de plantages meestal onvoldoende. Tijdens de workshop gingen deelnemers (vertegenwoordigers van banken, ngo's en overheid) met elkaar in discussie over de wijze waarop banken in hun kredietverlening rekening kunnen houden met duurzaamheidscriteria. Daarbij werd specifiek ingegaan op problemen die ontstaan bij de teelt van suiker en katoen in Brazilië. Deze grondstoffen werden gebruikt als case studies. Het zijn in Brazilië veel geteelde grondstoffen.

Behalve presentaties van CREM en Imafloira over het door hen gevoerde onderzoek, kregen

Rabobank en ABN AMRO de gelegenheid om iets meer te vertellen over de wijze waarop zij in de praktijk de duurzaamheidsaspecten van kredietverlening in grondstoffenteelt beoordelen en welke plannen zij hebben om hierin verbeteringen aan te brengen in de nabije toekomst.

Het eindrapport van het project (met alle aanbevelingen van het onderzoek door CREM en Imafloira) en korte verslagen van de twee workshops is gratis te downloaden op www.vbdo.nl. Papieren exemplaren kunnen besteld worden door overmaking van € 12,50 per stuk (inclusief verzendkosten) op rekeningnummer 6890957, t.n.v. VBDO te Culemborg, o.v.v. Rapport Commodities.

KLM neemt Air France op mvo-sleeptouw

Air France heeft in het verleden nooit duurzaamheidsverslagen gepubliceerd, maar mede dankzij de fusie in 2004 met KLM heeft de nieuwe combinatie dit jaar een echt Triple P-verslag kunnen publiceren. In het verslag is namelijk volop ruimte voor economische indicatoren. Air France - KLM beschrijft bijvoorbeeld heel duidelijk de economische impact van de luchtvaartindustrie op de samenleving.

Air France publiceerde in het verleden al wel afzonderlijke milieu- en sociale verslagen. KLM was een stuk verder. Zo kreeg KLM al wel eens

complimentjes van de VBDO dat het bedrijf al zo ver was met het formuleren en evalueren van doelstellingen. De verslagen van KLM werden ook reeds extern geverifieerd (door KPMG), overeenkomstig de ISA 3000 standaard. KLM streefde naar het hoogste verificatie niveau. De duurzaamheidsafdeling van KLM heeft inmiddels goede contacten met haar collega's bij Air France. Er is voldoende draagvlak bij Air France-KLM om de duurzaamheidsverslaglegging voort te zetten en uit te breiden, zo maakten woordvoerders duidelijk tijdens een bedrijfsbezoek van de VBDO in september.

Air France - KLM bestaat uit één holding met daaronder twee afzonderlijke luchtvaartmaatschappijen. KLM en Air France zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen identiteit, merk en bedrijfsvoering. De holding is verantwoordelijk voor de algemene strategie. Dit betekent dat er één duurzaamheidsbeleid is met twee actieplannen voor implementatie van dit beleid in de twee ondernemingen. Het Air France - KLM duurzaamheidsverslag is gepubliceerd voorafgaand aan de aandeelhoudersvergadering in 2005. De VBDO was hier helaas niet aanwezig; de vergadering vond namelijk plaats in Parijs. Volgend jaar zal de VBDO aan Eurosif vragen of zij de duurzame beleggers wil vertegenwoordigen op de aandeelhoudersvergadering.

Air France - KLM heeft voor het eerste gezamenlijk duurzaamheidsverslag prioriteit gegeven aan een goede afstemming van de indicatoren. De volgende stap wordt de externe verificatie van het verslag. Externe stakeholders kunnen dit overigens bevorderen door meer waarde aan die verificatie te gaan hechten, meldde Udeke

Huiskamp, verantwoordelijk voor het duurzaamheidsbeleid bij KLM aan de VBDO-gesprekspartners. Zij vertelde ook met enige trots dat Air France - KLM als enige luchtvaartmaatschappij is opgenomen in de Dow Jones Sustainability Index. Een zwak onderdeel van het duurzaamheidsverslag is volgens de VBDO het gebrek aan 'dilemma sharing' over duurzaamheidsonderwerpen. Welke problemen komt Air France - KLM tegen bij het implementeren van haar duurzaamheidsbeleid? En hoe worden stakeholders hierover geraadpleegd? Volgens KLM worden deze onderwerpen enigszins besproken in het hoofdstuk 'Air transport key challenges'.

Vanwege het krappe tijdschema voor publicatie was er niet genoeg ruimte om dit verder uit te diepen. Maar in het volgende duurzaamheidsverslag (eind 2005) zal hieraan meer aandacht worden besteed. Dan is bovendien duidelijk wat het nieuwe gezamenlijke duurzaamheidsbeleid van de holding inhoudt.

VBDO twee quick scans rijker voor biodiversiteit

Op verzoek van de VBDO zijn twee quick scans ontwikkeld waarmee de 'biodiversiteitsimpact' kan worden bepaald van (beursgenoteerde) bedrijven. Met de scans kan de VBDO voortaan snel, maar niet uitputtend, een oordeel vellen over de invloed van de bedrijfsactiviteiten op de biodiversiteit. Biodiversiteit is vrij vertaald: alle levende organismen op aarde (flora en fauna, inclusief de mens), hun onderlinge relaties en samenhang, en hun wisselwerking met de levenloze omgeving (bodem, water, lucht).

Verlies van biodiversiteit is, naast klimaatverandering, één van de belangrijkste mondiale milieuproblemen. Het is derhalve een belangrijk thema voor de VBDO. Begin 2004 is het 'Beoordelingskader Biodiversiteit' gepubliceerd, ontwikkeld door SevS en CREM, in opdracht van het ministerie van VROM. Het beoordelingskader beschrijft de stappen die een bedrijf zou moeten doorlopen wanneer deze de impact op biodiversiteit in kaart wil brengen. Dit is een nogal theoretisch en omvangrijk werkstuk. Niet goed bruikbaar voor de VBDO en daarom zijn dus twee sectorspecifieke quick scans ontwikkeld.

Met de scans is het mogelijk de meest relevante activiteiten van de ondernemingen in relatie tot biodiversiteit te identificeren. Vervolgens zal de VBDO haar bevindingen gebruiken om met de desbetreffende onderneming in gesprek te gaan over de knelpunten en mogelijke oplossingen/compensatie voor schadelijke activiteiten. De VBDO wil daarmee bereiken dat de ondernemingen zich bewust worden van de risico's die ze lopen loopt op het terrein van biodiversiteit.

Tevens wil de VBDO laten zien dat er ook kansen zijn als de onderneming een bijdrage te levert aan het verbeteren van de biodiversiteit. De scans zijn ontwikkeld door CREM en op onderdelen zijn bijdragen geleverd door adviesbureau SevS. De ene scan is bedoeld voor de voedingssector (getest op Nutreco en Heineken). De andere is voor de financiële sector (getest op ABN AMRO en Fortis). De scans bestaan kort samengevat uit de volgende stappen:

- Identificatie kernactiviteiten en producten
- Identificatie impact-relevante grondstoffen (niet voor financiële sector) en activiteiten
- Beoordeling potentiële impacts en maatregelen
- Gebiedsanalyse (indien relevant)
- Dialoog met onderneming

Voor de bedrijven waarop de quick scan werd getoetst, zijn op basis van algemeen beschikbare informatie de stappen uit de quick scan doorlopen. Vragen die met deze methode niet konden worden beantwoord, zijn voorgelegd aan de bedrijven. Gebleken is dat de duurzaamheidsver-

slagen in de meeste gevallen onvoldoende informatie verschaffen op het thema biodiversiteit. Zo ontbreekt bij bedrijven uit de voedingssector vaak informatie over de aard, herkomst en hoeveelheid van de gebruikte grondstoffen. Bij financiële ondernemingen ontbreekt vooral informatie over biodiversiteitscriteria die gebruikt worden bij het beoordelen van kredietaanvragen uit gevoelige sectoren zoals mijnbouw, olie- en gaswinning, bosbouw etc. (zie onderstaande tabel) Deze informatie ontbreekt ook voor wat betreft gebruik van biodiversiteitscriteria bij beleggingen in (dezelfde) gevoelige sectoren.

Het eindrapport van het project (inclusief de quick scans voor de voedingssector en financiële sector) is gratis te downloaden op www.vbdo.nl. Papier exemplaren kunnen besteld worden door overmaking van € 12,50 per stuk (inclusief verzendkosten) op rekeningnummer 6890957, t.n.v. VBDO te Culemborg, o.v.v. Rapport Quick Scan.

SECTOREN MET HOGE BIODIVERSITEITSRISICO'S	SECTOREN MET MATIGE BIODIVERSITEITSRISICO'S
Bouw- en constructiematerialen	Productie van (alcoholische) dranken en tabak
Elektriciteitsproductie en nutsvoorzieningen	Chemische, farmaceutische en biotechnologische industrie
Handelaars in voedingsmiddelen en medicijnen	Financiële dienstverlening (vanwege haar mogelijke betrokkenheid in risico)
Producenten en verwerkers van voedingsmiddelen	Supermarkten en warenhuizen
Bosbouw en papierproductie	Productie van verzorgingsmiddelen en huishoudelijke producten
Toerisme en hotels	Dienstverlening
Mijnbouw, olie- en gaswinning	Transport en logistiek

Bron: F&C Asset management. Is biodiversity a material risk for companies? An assessment of the exposure of FTSE sectors to biodiversity risks. September 2004.

Drukbezocht seminar over duurzaamheidsverslaglegging

Wereldwijd inmiddels al zo'n duizend GRI-verslagen

Wereldwijd publiceren zo'n zestienhonderd bedrijven inmiddels een duurzaamheidsverslag. Circa duizend daarvan volgen de GRI-richtlijnen. Dit vertelde Teresa Fogelberg van het GRI eind oktober op de zevende editie van het Seminar Duurzaamheidsverslaggeving. Dit seminar wordt jaarlijks georganiseerd door DHV, de VBDO en de SNS Reaal Groep en belicht actualiteiten op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving

Ook deze editie werd weer druk bezocht. Geen wonder. Verslaggeving wordt steeds complexer door steeds meer richtlijnen zoals de code Tabaksblad, de nieuwe IAS en het GRI. Bedrijven zijn hierdoor steeds meer geld kwijt aan goede verslaggeving. Het seminar stond in het teken van de vraag 'wat er gebeurt met al die info uit de verslagen?'

Teresa Fogelberg van het GRI beet het spits af met een presentatie over de huidige stand van zaken rond de nieuwe, derde generatie (G3), GRI-richtlijnen. In oktober volgend jaar worden de G3-richtlijnen op een grote internationale conferentie in Amsterdam gelanceerd. Fogelberg signaleert dat steeds meer bedrijven hun financiële en duurzaamheidsverslag in één jaarverslag integreren. De G3 zijn vooral gericht op het verbeteren van de principes, indicatoren en protocollen en het gebruikersvriendelijker maken. De indicatoren van het GRI zijn niet bedoeld om allemaal te gebruiken. Het is belangrijk dat een bedrijf zich richt op de meest belangrijke indicatoren. In G3 zal hiervoor een relevantie-test worden opgenomen, zo vertelde Fogelberg.

Folkert van der Molen van de DHV Adviesgroep Duurzaam Ondernemen verhaalde op de bijeenkomst over een deze zomer uitgevoerd onder-

zoek naar duurzaamheidsverslaggeving. Nog steeds zijn er veel bedrijven die het jaarlijkse duurzaamheidsverslag als einddoel zien. De koplopers zien echter het verslag en het structureel verzamelen van duurzaamheidsinfo als middel om de duurzaamheidsprestaties van een bedrijf beter te managen. Uit het onderzoek blijkt dat bedrijven de betrouwbaarheid van hun informatievoorziening op het gebied van duurzaamheid/maatschappelijk verantwoord ondernemen binnen vijf jaar willen brengen op het niveau van de financiële informatievoorziening. Maar onduidelijkheid over te rapporteren indicatoren, con-

solidatiemethodieken en beschikbaarheid van deugdelijke ict-hulpmiddelen zijn hierin nog belemmerende factoren, zo luiden de belangrijkste conclusies.

Dat duurzaamheidsverslagen voor veel bedrijven een 'verplicht nummer' lijken, signaleerde ook Marleen Janssen Groesbeek van het Financieel Dagblad. Dit is dan ook precies de reden dat de verslagen in de media vrij weinig aandacht krijgen. Duurzaam ondernemen wordt vaak door de 'cynische journalisten' gezien als een abstracte wolk boven een bedrijf. Pas als de duurzaamheidsinfo leidt tot concrete maatregelen dan is er sprake van 'nieuws'. Akzo beoordeelt bijvoorbeeld klanten tegenwoordig op duurzaamheidsaspecten. Dat kan ten koste gaan van de omzet en een dergelijke ontwikkeling haalt de krantenkolommen wel. Janssen Groesbeek adviseert bedrijven om zich met hun communicatie meer te richten op 'de gemiddelde journalist'. Een beetje concreter en veel minder breed en vaag dus.

Ondanks deze kritische noten gaat TNT niet minder enthousiast door met het maken van duurzaamheidsverslagen. Dit kwam TNT'er Peter van Minderhout vertellen. Bij TNT heeft het zeker drie jaar geduurd voordat het verzamelen van de nodige info op rolletjes liep en

een eerste duurzaamheidsverslag dit jaar het leven zag. TNT is nu meteen wel koploper in de branche, zo concludeerde de toonaangevende Dow Jones Sustainability Index. Van Minderhout vertelde ook nog dat het aan het doorvragen van de VBDO op de aandeelhoudersvergadering in 2004 te danken was dat het eerste duurzaamheidsverslag in 2005 tegelijk met het financiële jaarverslag werd gepubliceerd. Zonder enige ruggespraak deed bestuursvoorzitter Peter Bakker die toezegging nadat even tevoren Morris Tabaksblad van de raad van commissarissen nog had gezegd dat die VBDO-wens

onmogelijk in vervulling zou kunnen gaan. Namens het ministerie van economische zaken vertelde directeur ondernemerschap Roel Nieuwenkamp over de transparantiebenchmark van zijn ministerie en het overheidsbeleid. EZ wil geen wetgeving voor duurzaamheidsverslaggeving, maar wil bedrijven stimuleren om duurzaamheidsverslagen te publiceren. Een middel hiervoor is de EZ Transparantiebenchmark, die dit jaar voor de tweede keer wordt gepubliceerd. Het is niet de bedoeling dat deze rapportage een schandpaal-werking heeft, maar in de praktijk heeft het misschien toch zo gewerkt. Ook het ministerie meent dat de publicatie van verslagen zou moeten leiden tot consequenties in de bedrijfsvoering. Het merendeel van de bedrijven maakt deze 'vertaalslag' onvoldoende. De benchmark van het ministerie stuit nogal eens op weerstand, vooral bij bedrijven die minder goed scoren. De VBDO heeft een dergelijk probleem met haar eigen Transparantie Meetlat (de vijfde editie is net verschenen, zie artikel op pagina 1 en 3) overigens vrijwel nooit. Dit ligt waarschijnlijk aan het verschijnsel dat de VBDO als onafhankelijke maatschappelijke organisatie gemakkelijker een oordeel kan uitspreken over transparantie van ondernemingen dan het ministerie. Blijkbaar verwachten ondernemingen van de overheid dat deze zich neutraal opstelt...